

Redakce

Lucie Filipská - lucie.filipska@seznam.cz - šéfredaktorka
Lucie Kučerová - Kucerkafanfiry@seznam.cz - rubriky Rozhovory,
Monografie
Erika Šídová - sidova@tiscali.cz - rubrika Knihy
Luděk Palek - palek.ludek@tiscali.cz - rubrika Servis
Jan Chlumský - JanChlumsky@seznam.cz - rubriky Oko, Výročník
Petra Nachtmanová - shaylen@post.cz - rubrika Literární soutěže
Richard Klail - klail@email.cz - fotografie
Pavel Březina - p_brezina@seznam.cz - příprava stránek

Internetová adresa literárního časopisu Promlky:

<http://promlky.unas.cz/>

<http://sweb.cz/promlky/>

Literární internetový časopis

Promlky

Říjen 2004

Rozhodli jsme se po nějakém čase opět obnovit chod internetového měsíčníku Promlky. Povedlo se nám sestavit redakci a s ní i toto první číslo. Nové redaktory a přispěvatele, kteří by nám při sestavování časopisu pomohli však stále hledáme. Zájemci necht' se mi ozvou na e-mail, který naleznou pod odkazem Redakce. Zde také najdou seznam ostatních redaktorů, jejich e-mailů a názvy rubrik, které spravují. Příspěvky pak můžete posílat přímo jim popřípadě mě a já se o doručení do správného počítače postarám. Vítejte samozřejmě nadále i umělecké texty, kterých budeme uveřejňovat do budoucna méně než tomu bylo dříve, ale budeme se je snažit podrobit přísnějšímu výběru, což bude jistě ku prospěchu jak čtenářům, tak i autorům.

První obnovené číslo vám přinese mimo jiné rozhovor Lucky Kučerové se zakladatelkou literární kavárny Měsíc ve dne v Českých Budějovicích Eliškou Štěpánovou, Oko Honzy Chlumského o koncertu Karla Plíhala, texty Mileny Písačkové a Pavla Časara.

Doufáme, že "nové" Promlky se vám budou dobře číst a doporučíte je dále. Za redakci

Lucie Filipská

Básně

Milena Písačková

K lítosti překrmených

I.

*Když déšť
tak radši prudší a míň často
Na tomtěz principu je vhodné tvořit
aby člověk nechrlil
jak ucpaná kanalizace
(pak to jenom páchne
a neví se, co s tím)*

*A neomílat svoje teze
pořád dokolečka
jak voda oblázky
a mlýnský kámen zrní
Jak s trakařem na trávu
a s trávou do chlívečka
a na hnojiště s hnojem
čím rychleji, tím líp*

*Bez vztahu, bez úsměvu
pak vyhodnotit prospěch
... a zase na tu trávu
k lítosti překrmených*

II.

Jen ten, kdo slyšet chce, ten slyší.

1994; Pere Gimferrer, Eva Petrová: "Max Ernst", Odeon, 1993;
"Dadaismus - časopis Největší malíři, č. 103", redaktorka českého
vydání Martina Špačková, Eaglemoss International, 2000; "Slovník
literárních směrů a skupin", kolektiv pracovníků Ústavu pro českou a
světovou literaturu ČSAV v Praze a Brně, redigoval Štěpán Vlašín,
Panorama, Praha 1983; Gottlieb Leinz: "Malířství 20. století", Rebo
Pruduction, Praha 1996.

Josef Musil

jejíž hladině plavaly ženské vlasy a na dně ležel budík; diváci byli šokováni a aby mohli dát své zlosti průchod, byl tam umístěn dřevěný předmět a k němu byla řetězem připevněna sekyrka; když diváci předmět zničili, byl nahrazen dalším.

Nakonec dorazilo dada do Paříže (1920). Pováleční avantgardní umělci tam totiž poněkud bezradně přešlapovali a dokonce zvažovali, jestli by se neměli vrátit ke starším jistotám. Velmi si slibovali od příchodu Tzary, který je nezklamal - oživil skupinu a časopis "Littérature", spoluvytvořil buletin "Dada" (Picabia, Aragon, Breton, Éluard, Duchamp, Dermée) a pořádal happeningy a manifestace: *Objevily se masky, které recitovaly neartikulovanou Bretonovu báseň; Tzara čte pod názvem "Báseň" novinový článek, provázen peklem zvonků a řehtaček.* - Aby získali početné publikum, podvodně ohlásí, že na akci přijede Charlie Chaplin. - Breton dadaistům ordinuje vycházky po směšných místech Paříže, např. do kostela. - Na 13.5.1921 svolají dadaistickou obžalobu a přelíčení proti oblíbenému spisovateli Maurici Barresovi. Sestavují dvanáctičlennou porotu, vytvoří obžalovací spisy, předseda soudu je Breton, svědek Tzara. Protože Barres raději opustil Paříž, použijí místo něj dřevěného manekýna. Při této akci se Breton a Tzara prudce pohádali a r. 1922 již chce Breton skoncovat s tímto poválečným zmatkem a pokračovat v avantgardě konstruktivně. Téhož roku na kongresu konstruktivistů ve Výmaru vyhlašuje Tzara konec dadaismu. Nakonec došlo i k ranám: v červenci 1923 byli Breton a Péret napadeni při představení Tzarovy hry "Srdce na plyn", kam přišli manifestovat.

Po r. 1921 dada upadá, protože z odporu k dosavadnímu umění se zrodil odpor k umění vůbec. V Paříži se z mnohých dadaistů stávají surrealisté, které vede právě Breton. Konec dada zachycuje Picabiův obraz "Kakodylické oko" (1921). Jde v podstatě o jakýsi jídelní lístek, na nějž se dadaisté jen podepsali a připojili nějaké veršičky - jako by chtěli sdělit: stačí umělcův podpis, bylo už vytvořeno dost uměleckých děl.

V české literatuře se dadaismus hlouběji neujal; zčásti ovšem ovlivnil členy "Devětsilu" a počátky českého poetismu.

Hlavní zdroje: Maurice Nadeau: "Dějiny surrealismu", Votobia,

*Toť vina tělních štáv, že nedokážu řvát.
Kázání naplano a žádná dobrá rada.
Těžší než vymyslet ji, je ji darovat.
Pravil můj vnitřní hlas
tuhletu odpověď, ten vzkaz*

*Zvládnou už docela
postavit krmítko
Ale jen někteří
nepohrdnou mými drobký v něm*

Za šera

*V zoraném poli
je za soumraku moře
meze jsou břehy
a brázdy vlnami
Jen místo soli
tu voní do tmy hlína
a místo racků
je slyšet skřívany*

Pavel Časar

Tam na Jihu

*Korinthský sloup,
ten na mě nečeká,
neb pinožím se tady pod horami,*

v dešti.

*On na jihu si stojí s ostatními
a já tu tlačím v blátě
svoji kuličku.*

*Alespoň vím pro koho.
Tedy spíše pro kterou.
A když je kterých víc,
tak kulička se ztrácí pod rukama.
A pak zmizí.
Které.
I ona.*

*A abych začal znova.
Sám.
I těch sloupů na jihu je víc.
Tam musí být krásně.
Tam by se to koulelo.*

~~~

Spletený voči

*Spletený voči,
tak se tomu říká,
když civíš přímo na Ní
a prostě křičíš – Skvělá!*

*To možná jenom proto,
že pro tebe se rozvěřela,
že dala šanci tvou duši,
tvým citům - a odpusť
- i flákotě.*

Vydávají časopis "Dada" a "Antologie dada", na níž spolupracují i Francouzi Aragon, Breton a Soupault. Jde o všeobecně zaměřenou provokaci. Na vzniku každého díla se podílí rovným dílem náhoda i instinkt. Básně jsou tvořeny tak, že se rozstříhá věta a náhodná slova se vytahují ze sáčku. Vychází Tzarova sbírka "První nebeské dobrodružství p. Antipyrina" (1916), ve které vedle sebe stojí slova zjevně nemající smysl, a Picabiovy "Básně a kresby dívky narozené bez matky" (1918). Hudba je chápána jako pouhý rámus. Ve výtvarném umění však naprostým uvolněním vznikají nejrůznější typy koláží a montáží, které prokážou životaschopnost. V dadaismu vlastně nehraje ústřední roli umělecké dílo, nýbrž spíše představení typu happeningu a s ním spojený postoj a role samotného umělce. Ten nezastupuje dílo, nýbrž sám sebe.

Na rozdíl od apolitického programu T. Tzary vyvíjí po válce berlínská skupina dadaistů (Huelsenbeck, Hausmann, bratři Herzfeldové, Grosz) značnou aktivitu právě v oblasti politiky - kritika německého imperialismu a společenských poměrů v zemi, útok proti "kulturní epoše pivního břicha" (na "Velkém dada-veletrhu": *pod stropem visela loutka německého důstojníka s prasečí lebkou místo hlavy*). Časopisy "Club Dada", "Der Dada", "Die neue Jugend", "Almanach Dada", vydavatelství "Malik". V Hannoveru ovládl pole aktivity Kurt Schwitters (1919): *Umění je všechno to, co z umělce vypadne. / Dá se křičet i pomocí odpadků a to jsem dělal tak, že jsem je poslepoval a postloukal. Nazval jsem je "merz" (podle slabiky ze slova Komerzbank - komerční banka)*. Jako jeden z mála pokračuje v dada i po zániku hnutí (1923-32 časopis "Merz").

V Kolíně nad Rýnem byl výrazný Max Ernst. Proslul především kolážemi, tvořil i koláže-slova jako názvy svých obrazů, např. "Falustráda". S Baargeldem vydával časopis "Der Ventilator"; pak přibrali Arpa a vytvořili skupinu "Centrála W/3". Když se chtěli r. 1920 účastnit výstavy kolínských umělců v Uměleckoprůmyslovém museu, byli z ní vykázáni. Pronajali si tedy v pivnici světlík, přístupný pouze přes pánský záchodek a tam instalovali výstavu "Dada-vorfrühling": Kdo přes záchodek vstoupil, míjel dívku v šatíčkách z prvního přijímání, recitující obscénní verše; na stěnách visely koláže a kolem zahrádky byly rozmístěny rozmanité předměty, např. akvárium plné vody barvy krve, na

Teorie

DADAIZMUS

Jak vypadala dadaistická akce? Výstava koláží Maxe Ernsta: *Scéna byla ve sklepě a všechna světla uvnitř zhasnuta; z jakéhosi poklopu vycházelo nařikání; jiný šprýmař, ukryt za skříní, urážel přítomné osobnosti; dadaisté bez kravat s bílými rukavičkami přicházeli a opět odcházeli; Breton rozkousával zápalky; Ribemont-Dessaigues každou chvíli vykřikoval: Prší na lebku!; Aragon mňoukal, Soupault si hrál na schovávanou s Tzarou, zatímco Péret a Charchoune si neustále podávali ruce; u vchodu počítal Rigaut nahlas automobily a perly návštěvnic...*

První to asi začal Marcel Duchamp už r. 1913, kdy vystavil jízdní kolo a aniž by na něm byl cokoliv změnil, jen k němu připojil svůj podpis a prohlásil ho za umělecké dílo. Nebo jménem R. Mutt podepsal porcelánový pisoár, postavil ho na zadní stěnu a nazval ho "Studánka". Říkal tomu ready-mades (hotové předměty). 1915 se sešel v New Yorku s Francisem Picabiou: *Nejvyšším stupněm kultury je snášení protikladů*, který maloval nesmyslné mechanismy. Picabia o rok později, po návratu do Evropy, vydává avantgardní časopis "391" a Duchamp v USA revue "291", "Camera Work", "The Blind Man", "Wrong-wrong". To již zuří 1. světová válka, o níž se Ernst vyjádřil jako o *velké sviňárně, ve které zemřel.*

V důsledku válečných zmatků se v únoru roku 1916 setkává v Curychu v malé restauraci "Cabaret Voltair" různorodá skupina umělců a intelektuálů (Ball, Tzara, Arp, Janco, Richter, Huelsenbeck). Jejich setkávání, provázené uměleckou činností, dostane brzy ráz naprostého odporu k hrůzám války a touhy demystifikovat všechny hodnoty. Objevují ve slovníku "dada" (z franc.: v dětské řeči koníček, hračka), kterým označují své konání. Program dadaismu stanovil Hugo Ball, ale v polovině r. 1916 nabyla převahy koncepce básníka Tristana Tzary: *Myšlenka se tvoří v ústech. Neexistují žádné zákony, vše je nám dovoleno, každý prostředek je nám vhod. / Vše, nač se díváme, je falešné.*

*Však ono se to vždycky pozná.
Po čase. A v celé nahotě.*

*Spletený voči.
Já vážně nechci bejt
nevraživej škarohlíd
a před citem tě plašit.*

*Pamatuj, že vždycky
se můžeš u mě zašít
až budeš potřebovat
vylízat si rány
a dobít baterie.*

*Ale ty jizvy od ženský prohnanosti
- a to si piš -
ty čas nikdy nezakryje.*

~~~~

Literární soutěže

O CENU PROFESORA ANTONÍNA VORÁČKA 2004

UZÁVĚRKA: 15. října 2004 Šmidingerova knihovna ve Strakonících
a

Město Strakonice vyhlašují III. ročník literární a výtvarné soutěže O cenu profesora Antonína Voráčka. Soutěž pod patronací starosty města je určena studentům středních škol České republiky a klade si za cíl objevovat a podporovat nové talenty, podnítit jejich zájem o domov, nalézt nové pohledy na skutečnosti kolem nás a připomenout osobnost profesora Antonína Voráčka, děkana, profesora strakonického gymnázia a převora maltézského řádu (*1889 - +1978). Lze zaslat poezii, prózu, populárně naučné pojednání, ilustraci a plakát na téma Vztah k domovu, Méně známé tváře života, Očekávání, Co mi v životě chybí, Nové pohledy na problémy či jiná málo frekventovaná témata o max. rozsahu 5 textových stran, ve třech vyhotoveních. Soutěž je anonymní, práce nepodepisujte, přiložte volný list papíru, na něm uveďte jméno a příjmení, datum narození, adresu bydliště, školu a e-mail, připište souhlas se zařazením Vašich osobních údajů do databáze soutěžících a s případným zveřejněním textu. Bez těchto údajů nemohou být příspěvky do soutěže zařazeny. Uzávěrka je 15. října 2004.

Adresa: Šmidingerova knihovna Strakonice, ředitelka Mgr. Ivana Parkosová, Zámek 1, 386 11 Strakonice II.

Obálku označte heslem "LS 2004". Sedmičlenná porota bude texty hodnotit po stránce tematické a formální úrovně, jejich stylu a myšlenkového přínosu. V každé žánrové kategorii budou uděleny 3 ceny, případně čestná uznání. Všichni účastníci budou pozváni na slavnostní vyhodnocení v prosinci 2004.

~~~~

odsouzen za homosexualitu. Trest byl krutý - dva roky vězení a nucených prací. V listopadu 1895 byl poslán do věznice ve Wandsworthu, později přešel do Readingu. Svě utrpení a touhu po svobodě pak popsal v básni *Balada z readingského žaláře*. I v této básni uplatnil svůj ironický vtip a jiskru, přesto ale vyšel z vězení zahořklý a zlomený. Mezitím mu zemřela matka, kterou velmi miloval, vzali mu obě děti, stihl ho bankrot. Zanedlouho mu zemřela žena, a přestože jeden pro druhého příliš neznamenal, byla jeho posledním poutem s minulostí. Práce se mu nedařila. Staří přátelé se k němu neznali, dveře salonů se před ním zavíraly. Starým způsobem už žít nemohl, novým neuměl nebo nechtěl. Odešel do Paříže. Žil tam pod pseudonymem Sebastian Melmoth (podle Poutníka Melmotha). Na čas se k němu znovu připojil Alfred Douglas, ale když spolu utratili všechny zbývající Wildovy peníze, opustil ho. Dřívější miláček štěstěny pak brzy na to zemřel v Paříži v hotelu poslední třídy. Jeho pohřeb na hřbitově Pere Lachaise zaplatil hoteliér. Wildova předčasná smrt symbolicky uzavřela estetické a dekadentní hnutí.

Lucie Kučerová

současníky působil zcela originálně. Snad proto, že se dovel vyjadřovat neobyčejně svěže a vtipně. Kromě toho mu nikdy nechyběly vlastní nápady a výpady proti studeným a tupým příkazům měšťanské morálky. Maxim Gorkij charakterizoval význam Wildových paradoxů jako "zoufalé uličnictví". Také Shaw nepovažoval Wilda za pouhého "divokého vtipálka", jak Wildovi přezdíval anglický tisk narážkou na jeho jméno.

Wilde pohoršoval, aby okouzlit. A aby okouzlit, nesměl zůstat nepochopen. Zdomácnil tedy estétské hnutí v společenských salonech. Byl brilantně cynický k věcem pro vážné lidi důležitým a naopak oddaně pozorný k estetickým triviálnostem. Jeho hvězda stoupala, byl oblíbeným a obdivovaným miláčkem štěstěny, měl přátele i na nejvyšších stupních tehdejší společnosti. Zúčastňoval se schůzek dekadentních a symbolistických básníků, znal se s Shawem, Yeatsem, Verlainem, Whitmanem... Nejdůležitějším člověkem pro něj ale byl muž o mnoho mladší než on, jeho přítel Alfred Douglas, se kterým se seznámil roku 1891. Žili si po svém, bez ohledu na tehdejší zákon o homosexualitě. Wilde si stále udržoval rozhled po literatuře a i sám dál psal. Ve svých dílech - hlavně pohádkách - zobrazuje své jasné morální názory. V přímém rozporu se svým teoretickým učením ukazuje, že krása a umění nejsou vůbec lhostejné k životu. Anglickou aristokratickou třídu zobrazuje značně ironicky. V době, kdy vznikala jeho nejlepší díla se také začal zajímat o společenskou problematiku.

Pak přišel rok 1895 a s ním i pro Wilda osudný zlom. Už rok prosakovaly na veřejnost pověsti o jeho nezřízeném sexuálním životě. (Wilde musel i román *Obráz Doriana Graye* před vydáním upravit a odstranit z něj náznaky homosexuálních vztahů.) Spisovatel se dostal do sporu s mocným otcem svého přítele Alfreda Douglase, s markýzem Queensberrym. Markýz tvrdil, že styk s nemorálním Wildem může ještě více zkažit jeho stejně nemorálního syna, pro kterého byl přítel důležitější než otec. Proběhla předehra v tisku a Wilde podal na širitele klepů žalobu. Štěstí se k němu ale obrátilo zády a soudní proces prohrál. Mohl odjet z Anglie, aby se vyhnul dalším problémům, ale zůstal, aby se hájil. Ze žalobce byl tedy náhle obžalovaný. Pár týdnů po premiéře hry *Jak je důležité mítí Filipa* byl zatčen a přes svou výřečnost a důvtip

LITERÁRNÍ A VÝTVARNÁ SOUTĚŽ TECHFILMU 2004

UZÁVĚRKA: 15. října 2004

Organizátoři 42. Mezinárodního festivalu filmů o vědě, technice a umění Techfilm 2004 vyhláší VII. ročník literární a výtvarné soutěže pro děti a mládež, letos na téma *Moje kniha*.

Soutěž je určena dětem tří věkových kategorií: do 6 let, do 10 let a do 16 let. Lze zaslat výtvarné příspěvky (jakoukoli technikou) a literární příspěvky (básně, povídky apod.) o max. rozsahu 2 strany A4. Máte-li texty psané na počítači, pošlete je kromě té papírové také v elektronické podobě e-mailem nebo na disketě. Uveďte jméno a příjmení, věk, adresu bydliště, telefon, případně adresu školy (u hromadných přihlášek).

Adresa: Krátký Film Praha a. s., Techfilm 2004 - soutěž, Kříženeckého nám. 1079/5b, 152 53 Praha 5, tel.: 267 091 303, 267 091 314; e-mail: techfilm@kratkyfilm.com; <http://www.techfilm.cz/detsout.asp>. O výsledcích rozhodne odborná porota. Slavnostní vyhlášení výsledků a předání cen se uskuteční 8. listopadu 2004 v 11.00 hodin při oficiálním zahájení festivalu v budově Univerzity Hradec Králové.

~~~~

MAMI, TATI, CO JE TO RASISMUS?

UZÁVĚRKA: 15. října 2004

Multikulturní centrum Praha v roce 2004 vyhláší výtvarnou a literární soutěž pro děti s názvem *Mami, tati, co je to rasismus?* Soutěž je tradiční součástí projektu *Rozmanitost* do knihoven, probíhá ve veřejných knihovnách a ve školách vždy na podzim a mohou se jí zúčastnit jednotlivci či třídní kolektivy. Cílem je vést děti k zamyšlení nad otázkami tolerance a rasismu. Jaký by byl svět bez rasismu? Jsem něco víc než ostatní? Jak vyléčit rasistu? Inspirujte se otázkami a

nakreslete na téma jedné z nich obrázek nebo napište příběh.

Adresa: Multikulturní centrum Praha, o.s., Na Poříčí 12 (Palác YMCA), 115 30 Praha 1; <http://www.mkc.cz>;
<http://www.rozmanitost.cz>.

Nezapomeňte uvést své jméno a příjmení, věk a zpáteční adresu. Na obálku uveďte heslo "Rozmanitost do knihoven". Nejlepší práce budou odměněny zajímavým dárkem!

ROŽNOVSKÝ FEJETON 2004

UZÁVĚRKA: 20. října 2004

Rožnovský T - klub pod záštitou ostravské Obce spisovatelů vyhlašuje XI. ročník literární soutěže Rožnovský fejeton.

Soutěž je otevřena všem autorům bez ohledu na věk, národnost či členství ve spisovatelských organizacích. Lze zaslat fejeton na libovolné téma, o rozsahu max. 45 řádků, ve čtyřech vyhotoveních. Soutěž je anonymní, k zásilce přiložte zalepenou obálku označenou heslem, v ní jméno a příjmení autora, rodné číslo a adresu bydliště.

Adresa: T KLUB - kulturní agentura, Zemědělská ul. č. 592, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm.

Vítězné práce budou oceněny, kromě hlavní ceny budou letos udělena také tři čestná uznání. Výsledky soutěže budou oznámeny prostřednictvím sdělovacích prostředků v prosinci. Ke dni slavnostního vyhodnocení pořadatelé plánují vydat almanach soutěžních prací.

O CENU JANA SKÁCELA 2004

UZÁVĚRKA: 28. října 2004

Obec spisovatelů vypisuje další ročník literární soutěže o Cenu Jana Skácela. Cena je podle statutu udělována za "významné české básnické dílo, které navazuje na nejlepší tradice a ducha moravské poezie". Lze zaslat básnické sbírky, které v prvním vydání knižně vyšly v období od

Protestoval tak proti pokrytectví pozdně viktoriánské společnosti, a to často ve velice okázalé formě. Jednou z metod jeho vzpoury bylo formální uctívání krásy. Kdysi se ho zeptali:

- Co je civilizace, pane Wilde?

- *Láska ke kráse.*

- A co je krásné?

- *To, co měšťák nazývá ošklivým.*

- A to, co měšťák nazývá krásným?

- *To neexistuje.*

Jak už tato jeho slova naznačují, přijal za své heslo "ohromovat měšťáka". To skutečně dovedl, svou tvorbou, oblékáním i chováním.

Své první práce napsal ještě ve studentských letech. Díla z konce osmdesátých a počátku devadesátých let už zaznamenala velký úspěch, ale finančně Wildovi příliš nepomohla. Wilde potřeboval hodně peněz pro životní styl, na který si zvykl a kterého se nehodlal vzdát, vypravil se tedy na roční přednáškovou cestu po Americe. Když se ho celník v New Yorku ptal, má-li něco k proclení, odpověděl: "Nic kromě mého génia". Ve svých 28 letech pak přednášel v 70 amerických a kanadských městech o umění a literatuře. Přednášel mormonům v Salt Lake City, dělníkům ve stříbrných dolech v Coloradu, literátům ze západního pobřeží, farmářům v Kansasu, byl u Ontaria a v Quebecu.

Z cest se ale vrátil unavený a znužený pózou "velikého estéta", navíc mu stále chyběly peníze. Vrátil se tedy do Londýna, našel si bohatou nevěstu a v roce 1884 se oženil. Se svou ženou Constance Lloyd, dcerou dublinského advokáta, měl dva syny. Ani to ho ale nedonutilo usadit se. Na čas sice polevil ze svých výstřelků a stal se editorem časopisu *Woman's World*, pro který psal kritiky, dlouho ale v klidu a podle konvencí žít nedokázal. O dva roky se, znužený novinařinou a novináři, vrátil ke svému starému způsobu života. V rodině se (přes manželčino bohatství) uskrovněoval, aby na veřejnosti, v londýnských a pařížských salonech mohl dál vystupovat jako dřív. Znovu začal úmyslně provokovat chováním, oblečením i názory. Jeho sžíravý vtip, styl a představitost i sebedůvěra byly pověstné. Uměl vždy překvapit svými paradoxy, kterých byl ostatně plný celý jeho život. Sbíral náměty z nejrozmanitějších děl, používal staré myšlenky, a přesto na své

Monografie

OSCAR WILDE

(16. 10. 1854 Dublin – 30. 11. 1900)

Britský spisovatel irského původu, plným jménem Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde, bývá srovnáván s lordem Georgem Gordonem Byronem. Oba pocházeli z bohatších vrstev, které se proti nim obrátily. Oba také zemřeli v cizině.

Přitom měl ale Wilde šťastný počátek života. Měl o dva roky staršího bratra Williama (ten se později stal novinářem v Londýně) a skvělé rodiče. Otec, sir William Wilde, byl vážený chirurg a matka, Jane Francisca Elgee, byla v literatuře známá pod pseudonymem Speranza. Po otci zdědil Oscar Wilde vzhled, povahu a snad i způsob života, po matce literární nadání. V jejich salonu se scházeli nejlepší tehdejší spisovatelé a básníci. Wilde měl tedy velice usnadněný start v literárním světě.

Studoval nejprve na dublinské universitě (Trinity College), kde se nadchl poezií Rossettiho, Swinburna i Charlese Baudelaira a stal se stoupencem Waltera Patera. Poté úspěšně vystudoval Oxford. Už na universitě získal "Newdigate prize" za báseň *Ravenna*. Po ukončení studia čekala čekala Wilda slibná kariéra. Byl vzdělaný, bohatý, krásný, zaspávaný poctami za své nadání, měl zdánlivě neotřesitelné společenské postavení. Byl zřejmě nejnadanějším představitelem dekadence a tzv. L'Art pour l'art (umění pro umění). Podle André Gida jej "...přirovnávali k Bacchovi, k římským císařům, ba i k Apollónovi." Nadaný mladý spisovatel hodně cestoval, snadno navazoval styky s váženými lidmi, ale k jeho známým patřili i lidé žijící na okraji společnosti. Život mu dával hodně a on si uměl užívat. Rozvíjel Paterovy estetické názory - začal tvrdit, že člověk má vytvořit umělecké dílo i z vlastního života. Prohlásil, že do svých děl vložil jen svůj talent, do svého života však svého génia. Chtěl žít plně a intenzivně, všechno vnímat, všechno poznat a vyzkoušet - jak štěstí tak utrpení, krásu i ošklivost, bohatství i chudobu. Hledal nové, třeba i zakázané zážitky a zkušenosti bez ohledu na tehdejší morálku a společenskou etiketu.

října 2001 do října 2004.

Písemné nominace spolu s pěti exempláři soutěžních sbírek pošlete na adresu: Sekretariát Ceny Jana Skácela, středisko Obce spisovatelů Brno, Dřevařská 19, 602 00 Brno.

Díla mohou nominovat autoři sami, jejich nakladatelé, členové Obce spisovatelů a také členové poroty, jmenovaní radou Obce spisovatelů. Cena ve výši 20.000,- Kč bude udělena ke dni výročí narození Jana Skácela - k 7. únoru 2005. Případné další podrobnosti sdělí sekretariát Ceny Jana Skácela.

NEZÁVISLÁ LITERÁRNÍ SOUTĚŽ KRAKATIT 2004

UZÁVĚRKA: 31. října 2004

Ředitel a pořadatel akce Dave Matějček (*1980) za pomoci přátel z nezávislé skupiny OZDRAVOVNA 3 z Českých Budějovic i odjinud (bližší informace o ní na: <http://ozdravovna.unas.cz>) vyhlašuje 4. ročník nezávislé literární soutěže v próze Krakatit 2004.

Soutěž je tematicky i žánrově zcela neomezená. Může se jí zúčastnit každý, zejména jsou vítáni mladí začínající autoři. Lze zaslat max. 2 příspěvky v próze, každý o max. délce 15 normostran (tj. na stroji 30 řádek po 60 úhozech; na počítači cca 1.800 znaků vč. mezer na stranu, minimálně písmo velikosti 12, okraje min. 1 cm, běžné řádkování). Práce musí být dosud nepublikované a neoceněné v jiných soutěžích. Soutěž je anonymní - povídky označte pouze jejich názvem, ve zvláštní zalepené obálce přiložte jméno a příjmení, datum narození, adresu bydliště, telefon, e-mail a hlavně seznam názvů Vašich příspěvků.

Práce v pěti kopiích zasílejte poštou (ne doporučeně!) na adresu: Dave Matějček, Roudné 150, 370 07 České Budějovice; www.krakatit.sf.cz. Nevyžádané příspěvky se nevracejí, chcete-li originál zpět, pošlete s příspěvkem písemnou žádost - bude Vám vrácen osobně na finále v prosinci 2004 nebo zaslán s pozvánkou. Pětičlenná porota složená ze

spisovatelů, novinářů apod. texty ohodnotí a určí vítěze. Z vybraných prací bude možná vydán sborník a nejlepší budou zveřejněny také na Internetu.

O ČESTICKÝ BRAMBOR 2004

UZÁVĚRKA: 31. října 2004

Kulturní spolek pro Čestice a okolí spolu s místní základní školou a Listy Strakonicka vyhláší již X. ročník dětské literární a výtvarné soutěže O čestický brambor. Téma pro letošní rok zní: "Rodina". Pořadatelé je zvolili proto, že právě letošek je Mezinárodním rokem rodiny. Účastníci budou rozděleni podle věku, tj. na žáky 1. - 3. tříd, žáky 4. - 6. tříd a žáky 6. - 9. tříd. Soutěží se v žánrových kategoriích poezie, próza a publicistické formy. Každou práci je třeba označit jménem autora, třídou a adresou školy, kterou navštěvuje.

Adresa: Mgr. Věra Rodová, ZŠ Čestice, 387 19.

V listopadu budou soutěžící pozváni do obce k slavnostnímu předání cen. Při té příležitosti společně vzpomenou na zakladatele soutěže Josefa Křešničku, který by se letos dožil 65. narozenin. - (Josef Křešnička nebyl sice čestický rodák, ale v pracoval v tamním družstvu. Na základní škole také vedl reportérský kroužek. Psal pohádky, povídky, básně a divadelní hry z historie Čestic a okolí.)

O TACHOVSKOU RENETU 2004

UZÁVĚRKA: 30. listopadu 2004

Městské kulturní středisko v Tachově pod záštitou starosty města Tachova vyhláší XI. ročník literární soutěže O tachovskou renetu. Soutěž je určena výhradně ženám autorkám od 15 let bez ohledu na místo bydliště. Soutěží se ve dvou žánrových kategoriích (poezie a

Jaké akce jste pořádali, pořádáte nebo chystáte?

Do měsíce pořádáme nejméně deset akcí, velká akce kterou chystáme na předposlední říjnový víkend je 4. ročník festivalu poezie, shodou okolností bude v Olomouci vítěz námi pořádaného krajského kola Slam poetry bojovat na festivalu poezie o republikové vítězství.

Kde se o kavárně můžeme informovat - o programu, chystaných akcích...?

Každý měsíc vydáváme tištěné programy a program je na webu: www.mesicvedne.cz

Píšete i Vy sama, popř. tvoříte jiným způsobem?

Vlastní tvorbě se nevěnuji, ale moc mě těší si pro sebe objevovat nové literární zážitky.

Děkuji za rozhovor.

Rozhovor písemně vedla Lucie Kučerová

Rozhovor

ROZHOVOR S ELIŠKOU ŠTĚPÁNOVOU

Eliška Štěpánová je zakladatelkou a majitelkou literární kavárny Měsíc ve dne v Českých Budějovicích.

Dobrý den, paní Štěpánová, chtěla bych vás poprosit o odpověď na několik otázek pro internetový měsíčník Promlky.

Nejprve by mě zajímalo, jak a proč Vás napadlo založit literární kavárnu?

O literární kavárně jsem snila od gymnaziálních let, moc ráda čtu a autorská interpretace je k literárnímu dílu něco jako dárek. A navíc - vždycky jsem si přála být kavárenskou povalečkou! Takže když jsem si něco vydělala, pořídila jsem si literární kavárnu. Je to mé hoby, ne živobytí. Abych svou rodinu uživila, musím dál pracovat. Duši pak osvěžuji v Měsíci ve dne.

Jak dlouho kavárna funguje?

Literární kavárna Měsíc ve dne byla otevřena 7.7.2000.

Co všechno literární kavárna hostům nabízí?

V domě v přízemí návštěvník najde literární kavárnu Měsíc ve dne, malou kavárnu Na půl cesty, kde obsluhují handicapovaní, v patře pak galerie Měsíc ve dne. V celém domě pořádáme autorská čtení, koncerty, přednášky, výstavy a malá divadelní představení. Studenti tu vydávají časopis Vedne měsíčník.

próza). Téma pro tento rok zní: "Veselost je druhem odvahy." Lze zaslat poezii o max. rozsahu 3 strany a prózu o max. rozsahu 5 stran normovaného strojopisu A4 (tj. 30 řádků po 60 úhozech), každou práci v pěti vyhotoveních. Příspěvky nad stanovený limit počtu stran budou vyřazeny. Soutěž je anonymní. Texty nepodepisujte, k zásilce přiložte písemnou přihlášku obsahující základní údaje o autorce (jméno a příjmení, datum narození, adresu bydliště, telefon, e-mail a profesi), připište souhlas se zařazením vašich osobních údajů do databáze soutěžících a s případným zveřejněním soutěžního textu.

Adresa: Městské kulturní středisko - odbor KNIHOVNA, Hornická 1695, 347 01 Tachov; tel.: 374 723 534 (paní Kačírková), 374 722 711 (paní Pavlíková); e-mail: knihovna@mkstc.cz; www.tachov.cz a www.tachov-mesto.cz.

Práce bude hodnotit porota složená z renomovaných literátů - členů Střediska západočeských spisovatelů v Plzni. V každé kategorii bude uděleno 1.- 3. místo, případně čestná uznání, porota si však vyhrazuje právo některou z cen neudělit, popřípadě ji rozdělit. Vybrané práce budou postupně zveřejněny ve sborníku Tachovská reneta, v Tachovské jiskře, popřípadě v dalším regionálním tisku. Vyhodnocení soutěže proběhne 16. dubna 2005.

CENA KARLA ČAPKA 2005

UZÁVĚRKA: 30. LISTOPADU 2004

Prezident, Rada ČS fandomu a organizátoři Parconu vyhlásují XXIV. ročník literární soutěže Cena Karla Čapka. Soutěžít mohou pouze původní, v profesionálních médiích dosud nepublikované povídky v žánru sci-fi, fantasy nebo horroru s fantastickými prvky. Fantastika je podmínkou, bez těchto prvků bude práce bez ohledu na literární úroveň vyřazena. Texty otištěné v amatérských či klubových časopisech přihlásit můžete. Ne však překlady zahraničních povídek ani literární přepisy filmů, dramát či komiksů. Připouštějí se ale nové příběhy klasických hrdinů (Conan, Star Trek aj.). Do soutěže nebudou zařazeny texty, které

se již zúčastnily některého z předchozích ročníků nebo jsou zároveň přihlášeny do jiné soutěže celostátního významu.

Rozsah je libovolný, limit pro zařazení do jednotlivých kategorií je následující: krátká povídka do 10 normostran, dlouhá povídka do 60 normostran, román či novela nad 60 normostran. Do rozsahu se nepočítají ilustrace, mapy aj., nejsou-li organicky nezbytnou součástí díla.

Pořadatelé doporučují číslovat stránky, každou práci sešít sešívačkou, případně vložit do samovázacích desek. Ve čtyřech čitelných kopiích nejlépe normovaného strojopisu (tj. 60 řádek na stránku, 30 úderů na řádku) je pošlete na adresu hlavního koordinátora: Martin Koutný, Křížová 31, 674 01 Třebíč.

Do obálky přiložte průvodní list papíru s vaším jménem, přesnou adresou, kontaktním telefonem, e-mailem a seznamem názvů přihlášených prací. (Není-li text v normovaném strojopise, uveďte též přepočítaný rozsah na normované stránky.) A dále čestné prohlášení, že texty dáváte k dispozici pořadatelům pro jedno otištění bez nároku na honorář. Nejlepší povídky bývají totiž zařazeny do sborníku Mlok. Proto nic nezkažte, přiložte-li texty zároveň také na disketě. Odměnou nejlepším bývá i zvýhodněná až zcela bezplatná účast na Parconu, kde bude CKČ vyhlášena.

Práce došlé po termínu mohou být po dohodě s autorem zařazeny do následujícího ročníku.

O CENU BARDA MARIGOLDA 2004

UZÁVĚRKA: 14. prosince 2004

Sci-fi klub Terminus (<http://www.mensa.cz/terminus>) při Osmiletém Gymnáziu Buďánka o. p. s. v Praze vyhlašuje VIII. ročník literární soutěže O cenu barda Marigolda. Bard Marigold je postavou literárního díla polského fantasy spisovatele Andrzeje Sapkowského. V jeho knihách je Marigold největším básníkem své doby. Soutěž probíhá v žánrových kategoriích vědecká fantastika, fantasy, horor a pohádka.

Knihy

JEAN ARTHUR RIMBAUD - SEZÓNA V PEKLE, ILUMINACE

Sezóna v pekle je posledním Rimbaudovým dílem. Psal ji ve svých 19 letech, zcela znechucen ukončeným vztahem s Verlainem. O osud Sezóny v pekle se Rimbaud již nezajímal, jako by napsáním těchto zcela dokonalých textů uzavřel svůj divoký literární život a odmítal se k němu i ke všemu, co k němu patřilo, vracet. A tak tomu zřejmě bylo. Ze Sezóny v pekle je to cítit - znovu naplno jí prožívá celý svůj vztah s Verlainem. Je to dílo výbušné, uhrančivé. Stejně jako o rok starší Iluminace nemá Sezóna v pekle jednoznačný překlad. Po přečtení dvou překladů má čtenář zcela rozdílné pocity, jako by snad ani nečetl totožná díla. Celé dílo je jakousi vidinou a každý překlad je zde přípustný. Iluminace a Sezóna v pekle vyslovují životní soud v náhlém záblesku inspirace. Předkládají náhledy na novou dobu, demokracii, pekelné preludy velkoměst, které jsou v literární tvorbě jedinečné.

Erika Šídová

Karel Plíhal

O člunech

*Pod oblohou světle šedou,
člun A a člun B si jedou.
A když vyjde slunce,
vyjede i člun C.*

~~~~

Nahý v trní

*Šel jsem sypat slonům zrní
a on tam stál nahý v trní.
Sloni se ho ulekli,
usekli mu kule kly.*

~~~~

V cukrárně

*V cukrárně koupil jsem Lence,
slad'ouneké rakve a věnce.*

~~~~

Tragédie ve skupině Elán

*Za vratama do garáže
pokousala doga Ráže.*

Zúčastnit se mohou mladí spisovatelé do 19 let včetně, ve zvláštní kategorii pak také autoři starší - 19 až 26 let (tento věk je pořadateli považován za oficiální konec mládí).

Dosud nepublikované příspěvky lze zaslat dvěma způsoby: buď v elektronické podobě (na e-mail: vafor@volny.cz), nebo pozemskou poštou, psané na počítači, o max. rozsahu 15 normostran (tj. 30 řádků po 60 úhozech), ve dvou kopiích a navíc na disketě.

Adresa: SFK Terminus, Václav Fořtík, Zavadilova 3, 160 00 Praha 6. Fantazii se meze nekladou.

Slavnostní vyhlášení výsledků proběhne v lednu či únoru následujícího roku na Pragoconu. Práce budou hodnoceny ve dvou kolech. V prvním kole bude zdatnými a odolnými čtenáři (M. Čtrnáct, V. Fořtík, A. Šnobl, Lucie Lukačovičová aj.) vybrána skupina nejlepších 5 - 10 povídek z každé kategorie, ta bude v druhém kole přečtena širší porotou ze členů SFK Terminus. Z těchto vybraných povídek budou bodovým hodnocením zvoleny tři nejlepší pro každou kategorii, případně budou výjimečným textům udělena čestná uznání. Ocenění autoři získají diplomy a věcné ceny. Pořadatelé si vyhrazují právo na jedno zveřejnění soutěžních prací. K JEDNOTLIVÝM KATEGORIÍM: Sci-fi: Děj se může odehrávat v minulosti, současnosti i budoucnosti. Může jít o alternativní historii, paralelní svět či vědecké vysvětlení záhad minulosti. Můžete uplatnit svou vizi budoucnosti lidstva, techniky či vesmíru. Fantasy: Ať už temná, humorná nebo heroická fantasy povídka musí obsahovat prvek iracionálna (magie, bohové aj.). Horor: Povídka musí obsahovat prvek iracionálna a děj by se měl odehrávat v současnosti (150 let. Lze použít osvědčené bytosti - upíry, vlkodlaky, zombie, duchy apod. Pohádka: Pokuste se vymyslet běžně nepoužívaný děj mezi klasický pohádkový začátek a konec. Kategorie pro starší (19 až 26 let): V této kategorii budou udělena pouze první tři místa bez ohledu na soutěžní žánr. Patronem soutěže je Miroslav Žamboch.

~~~~

10. ROČNÍK LITERÁRNÍ CENY KNIŽNÍHO KLUBU

UZÁVĚRKA: 31. prosince 2004

I letos mají talentovaní autoři šanci!

Knižní klub vyhlašuje další ročník literární soutěže. Nabízí možnost publikovat původní dílo, garantuje vydání a autora vítězné prózy odměňuje premií 50 000 Kč.

Podmínky účasti: dílo musí splňovat formu novely nebo románu maximální rozsah 200 - 400 stran dosud nepublikovaná práce napsaná v českém jazyce, která není smluvně vázána v jiném nakladatelství

Rukopisy psané strojem nebo na počítači zasílejte do 31.12.2004 na adresu

KNIŽNÍ KLUB, literární redakce, k rukám Mgr. Jindřicha Jůzla,
Nádražní 32, 150 52 Praha 5

Zaslané rukopisy nevracíme.

Práce jsou hodnoceny anonymně odbornou porotou v čele s předsedou Obce spisovatelů Ivanem Binarem. Výsledky Literární ceny budou vyhlášeny na jaře 2005.

~~~~

Připravila Petra Nachtmanová

Okno

NEBE POČKÁ

17.4.2004 jsem v Českých Budějovicích navštívil koncert Karla Plíhala s názvem Nebe počká. Tento koncert by měl uvést již dlouho připravovanou stejnojmennou desku se zhudebněnými texty Josefa Kainara.

Většina písní, které během večera zazněly byly starší „osvědčené hity“, které si s panem Plíhalem pobrukovala větší část slušně zaplněného sálu. Doprovázel se mistrně sám střídavě na elektrickou a poloakustickou kytaru a písně prokládal krátkými říkankami, po kterých se obecenstvo zpravidla svíjelo v záchvatech smíchu. Na přání řekl i zvukařovu oblíbenou básničku O člunech, ve které vtipně vyřešil problém s obtížně rýmovatelným slovem „slunce“. Jednou se pan Plíhal dokonce nechal unést melodickým nápadem, ze kterého se vyklubala krátká, velmi zdařilá improvizace. Po poslední písni trošku potrápil obecenstvo, které se ho dlouhou dobu marně snažilo vytleskat před oponu, aby zahrál „přídavek“. Nakonec, když už potlesk pomalu rozpačitě polevoval, se Karel Plíhal se slovy „...doufám, že nejdu pozdě...“ objevil na jevišti a zahrál píseň navíc. Na jeviště se pak musel vrátit ještě dvakrát. Poté se rozloučil a obecenstvo se začalo neochotně zvedat ze židlí a rozcházet.

Na koncertu Karla Plíhala jsem byl poprvé a ač jsem jeho písně znal již z dřívější doby, vystoupení předčilo mé očekávání. Pokud tedy chcete slyšet „nejtiššího“ písničkáře v České republice a prožít pohodový koncert, na kterém však výrazně pocvičíte bránici, nenechte si ujít některou z budoucích akcí tohoto písničkáře.

Jan Chlumský